

## ***Osmanlı Bankası Müzesinde, Sedad Hakkı Eldem (1908-1988) I Gençlik Yılları (30 Nisan - 30 Ağustos 2008)***

Türkiye'nin 20. yüzyıl mimarisinin üzerinde en çok konuşulmuş adı Sedad Hakkı Eldem. Ortamı onun kadar meşgul etmiş, mimarlığı hoca ve tasarımcı olarak onun kadar yönlendirmiş başka bir mimar yok. Belirgin ve çarpıcı bireyselliği nedeniyle onun kadar tepki çekmiş bir ikinci mimar da muhtemelen yok. 1930'lardan başlayarak 1988'deki ölümüne dek hemen her mimar kuşağı ona hem gıpta etti, hem tapındı, hem de zaman zaman antipati besledi. Ömrü boyunca bu ülkede mimarlığı güçlü biçimde etkilese de, Türkiye koşullarının ve meslek camiasının dışındaymış gibi yaşadı. O, mimarlık alanındaki en yabancı Türk ve en bizden cebebiydi.

2008, bu karmaşık ve tartışmalı kişiliğin doğumunun 100., ölümünün de 20. yılına denk geliyor. Osmanlı Bankası Müzesi onu iki sergi ve bu

sergilere eşlik edecek iki kitapla anıyor. 30 Nisan 2008'de açılacak birinci sergi, "Sedad Hakkı Eldem (1908-1988) I Gençlik Yılları" ünlü mimarın hayatının sadece ilk 24 yılına odaklanıyor. Ekim'de 2008'de açılacak ikinci sergi, "Sedad Hakkı Eldem (1908-1988) II Olgunluk Yılları" ise onun Türkiye gündemini belirleyici hale geldiği dönemini ve yapıtlar toplamını eksen alacak. Birinci sergi, istisnai nitelikteki görsel ve yazılı, özgün kişisel belgeye dayanarak, Sedad Hakkı Eldem'in çocukluk ve erken gençlik yıllarını anlatıyor. Bu yıllar onun Güzel Sanatlar Akademisi'ndeki hocalık döneminin öncesini, yetişme evresini ve henüz mimar olmuş halini tanımlıyor. Sözkonusu dönem aynı zamanda da, mimarın daha doğumundan itibaren Türkiye, İsviçre, Almanya, Fransa arakesitinde gerçekleştirdiği kültürlerarası ya da kültürlerüstü bir dolaşımın tanımlanıyor. Bu dolaşım, üç dilin (Türkçe, Almanca, Fransızca) içselleştirilerek gündelik yaşamda kullanıldığı gerçek bir serüven. O çerçevede, önce bir çocuğun, sonra mimarlık heveslisi bir gencin, ardından bir mimarlık öğrencisinin ve nihayet Avrupa'da birkaç yıllık uzun bir bilgilenme turu atan genç bir mimarın oluşumu, zengin bir görsellik içinde izlenebiliyor. Ülkeler, diller, kültürler arasında yürütülmüş bir kimlik ve kişilik inşası bu. Öte yandan da, ulusal aidiyet tanımlı yapmaya pek az hevesli bir geç Osmanlı üst sınıf üyesinden, ulusalcı söylemler üretecek bir erken Cumhuriyet aydınına doğru uzanan bir değişim süreci.

"Sedad Hakkı Eldem (1908-1988) I Gençlik Yılları" sergisi ve kitabı üç akademisyen tarafından hazırlanıyor: Uğur Tanyeli, Bülent Tanju ve Edhem Eldem. Sergi ve kitabın tasarımıysa, Bülent Erkmen'e ait.

